

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računa po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navedenih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozhalvale, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko uradno Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so proste poštnine.

V ediniosti je moč.

Kriza v Hohenwartovem klubu.

Prišlo je torej, do česar je moralo priti: Hohenwartov klub ni več to, kar je bil. V političnem pregledu večernega izdanja od minole sobote smo že rekli, da mora priti do katastrofe, ako ne takoj, gotovo pa v dogledni bodočnosti. Rekli smo, da se nezvestoba do svojih lastnih načel in nazorov maščuje vendar in da tudi Hohenwartovce zadene zaslužena kazen.

In res je prišla katastrofa nepričakovano hitro: še v istem listu mogli smo sporočiti med najnovejšimi vestmi, da so konservativci Dipauli-Ebenhochove barve zapustili Hohenwartov klub.

Dogodki zadnjih dni so znani našim čitateljem. Ako abstrahujemo od slovenskih členov tega kluba, ki iz gole zaljubljenosti v grofa Hohenwarta sede v tej skupini, opaziti je bilo v tem klubu že dlje časa dve struji. Večina s Hohenwartom na čelu, strogo aristokratska in neizprosna zagovornica stanovskih svoboščin in prednosti, je očitno kazala svoj srd nasproti gibanju, ki sta je vnela Lueger in princ Lichtenstein pod geslom krščanskega socializma; manjšina, ki je glavna predstaviteljica bila nadarjena, bojevit in energična konservativca Ebenhoch in Depauli, je pa istotako kazala svojo naklonjenost do krščansko-socialne stranke, ki je živahnost in veselje do energičnega dela in prizadevanje po demokratičnem razvoju katoliško-konservativne stranke sta veliko bolj ugajala nazorom, značaju in temperamentu členov te manjšine.

Razlika med nazori večine in manjšine v Hohenwartovem klubu je postala toliko, da slednjič je moralo priti do razdruženja. Ne pozabimo namreč, da nazori in menjenja so bila najbolj navskriž ob najvažnejšem vprašanju sedanje dobe, ob vprašanju: kako naj se preosnuje človeška družba.

Večina kluba pod vodstvom Hohenwartovim je, kakor smo že rekli, strogo aristokratska in fevdalna. Ti gospodje se svojimi srednjeveškimi nazori bi hoteli, da se za vse večne čase ohrani dedščina iz davno minolih časov: svoboščine in prednosti posamičnih stanov in skupin. Malemu številu onih, ki se odlikujejo ali po velikem svojem imetju, ali po svojem rojstvu, ali po velevažnem poklicu, temu malemu številu naj bi se slepo pokorile vse velike mase onih, ki morajo delati in se ubijati, da zadoščajo svojim dolžnostim do uredbe človeške družbe. Tudi velični gospodje so se morali umakniti pred duhom časa v toliko, da so se postavili na konstitucionalna tla, da so vsprejeli ustavno obliko; toda le obliko: tudi v lupini parlamentarizma so hoteli ohraniti svoje aristokratsko, fevdalno, absolutistično jedro. Zgodovina bojev za volilno preosnovo, za razširjenje političnih pravic, za podeljenje primerne vpliva na po-

litiške odnose tudi „malim“, toda po svoji važnosti vendar velikim ljudem, ta zgodovina nam pravi in dokazuje, da je večina Hohenwartovcev, prisiljena v to, le navidezno vsprejela konstitucionalno načelo, v srcu pa so gospoda to isto, kar so bili njih predniki pred 200 in 300 leti. Nekdaj so mislili predniki močnejših gospodov, da oni jedini so steber, na kojem slonita oltar in prestol -- in tako mislijo nasledniki tudi danes. Tako domnevanje v današnjih dneh, v dneh splošne vojaške dolžnosti, je sicer nezmislno in kaže o precejšnji prevzetosti, ali gospoda so se poskrili za varen ščit, pred kojega svetostjo se ponižno klanja sleherni človek -- pravijo, da duh katoliške vere tako zahteva, da le v cerkvi in pred Bogom smo vsi jednaki, nikaripa v javnem življenju; pravijo, da je sovražnik prepotrebne avtoritete oni, ki govori o enakih pravicah za vse ljudi.

Bivša manjšina v Hohenwartovem klubu sodi drugače; ta manjšina meni, da tudi konservativna stranka mora zapustiti ozko in trdnosrečno stališče srednjeveških tradicij, in mora postati bolj demokratiška: da mora stopiti v neposredno dotiko z ljudstvom, ker je prav lahko mogoče braniti verska načela in zajedno delati z ljudstvom za ljudstvo!! Ta manjšina meni, da so minoli oni časi, ko je bilo mogoče z avtoriteto vzvišenih stanov voditi ljudstvo, kakor bitja brez lastne volje, ampak meni, da danes treba stopati med ljudstvo in je navajati na prava pota z živo besedo in z ucepljenjem pravih načel. A da bode to mogoče, treba širokim masam odpreti vrata na vse strani. Iz kratka: razlika v naziranju med večino in bivšo manjšino v Hohenwartovem klubu se nam zrcali v dejstvu, da večina noče nič čuti o volilni preosnovi v zmislu izdatnega razširjenja političnih pravic, dočim se manjšina jela polagoma nagibati na stran krščanskih socialistov, ki se mladeniškim ognjem ogrevajo za plošno volilno pravo.

Tako je že dolgo tlela iskra v Hohenwartovem klubu in da se je oživila v velik plamen ravno v trenutku, ko je nova vlada zapričela odkrit boj proti krščanskim socialistom, je najboljši dokaz, da smo prav označili nprav nasprotstva v menjenjih med večino in bivšo manjšino v Hohenwartovem klubu, da smo torej prav označili postanek krize v tem klubu. Dokaz imamo torej, da sedanja kriza v večkrat omenjenem klubu je nastala po nastopivšem boju med konservativizmom starega kova, opirajočim se na svoboščine in zastarele tradicije, in med krščanskim socializmom, ki hoče le po sodelovanju ljudstva samega postaviti vse javno življenje na krščanske podlage.

Poročilo o oni usodepolni seji konservativnega kluba, ko niso hoteli dovoliti Dipau-

liju in tovarišem, da bi interpelovali o razpuščenju občinskega zastopa dunajskega, potrja popolnoma vse, kar trdimo mi.

Konservativec Hagenhofer je rekel, da interpelacije ni smeti predložiti, ker bi to značilo, da so se konservativci priklonili krščanskim socialistom; dr. Ebenhoch pa se je vznešeni besedami potegnil za konstitucionalizem in avtonomijo, rekši, da treba pokazati „da smo prava ljudska stranka“. Njega somišljenik baron Morsey je opravičeval krščansko socialno gibanje, a baron Dipauli je ogorenjem ožigosel postopanje Hohenwartovcev, koji nočejo spoštovati niti prava do interpelovanja, koje pravo je med glavnimi znaki modernega parlamentarizma.

S kratka: gospodje Ebenhoch, Dipauli in tovariši se se svojimi nazori bolj in bolj bližajo krščanskim socialistom in njih izstop iz Hohenwartovega kluba znači vsakako veliko moralno zmago krščansko-socialne misli nad aristokratskim konservativizmom družbe Hohenwartove. Menimo, da Lueger in princ Lichtenstein sta lahko zadovoljna -- grof Badeni jima gre nehoté na roko.

Kriza v Hohenwartovem klubu je rešena s tem, da se je klub oslabil številno in moralno. Ne verujemo, da bi ta klub razpal v bližnji bodočnosti -- saj mu je zagotovljena podpora plemstva iz Češke in -- poslanca Kluna; ali to, kar je bil, ne bode več! Prave posledice se pokažejo še le po novih volitvah, kajti izstopivši gospodje so povedali brez ovinkov, da bodo tudi med volilci na vso moč širili svoje nazore. In kmalu kmalu utegne tudi Hohenwartov klub zlesti na stopinjo zaveznice svoje -- nemške levice: da zgubi popolnoma kontakt z narodom in da bodo v njem zastopane le koristi posamičnih privilegovanih stanov in skupin.

A krvavejša ironija bi si pač ne mogli misliti, nego bi bila ta, da bi v taki skupini ostali tudi -- zastopniki slovenskega naroda. In vendar se najbrže zlije nad nas ta ploha ironije. Še huje smo pa čitali danes v poloficijoznem „Fremdenblattu“, ki piše, da je čul, da se tudi poslanci Ferjančič in somišljeniki te dni že povrnejo v Hohenwartov klub. Ne, ta vest je vendar -- preneumna, da bi jo mogli smatrati resno. In zato se niti nočemo razgrevati danes, ampak napravimo raje -- piko.

Politiške vesti.

V Trstu, dne 18. novembra 1895.

Državni zbor. Kakor je razvidno iz dunajske brzoglavke v večernem izdanju od minole sobote, bili so zopet viharji v naši zbornici. Aféra Luegrova, oziroma razpuščenja občinskega zastopa dunajskega razburja duhove in peneče valovje ogorčenega javnega menjenja odneslo je iz Hohenwartovega kluba

avtoriteto, posegaje samovoljno in večkrat brez povoda med fantove nepočesane laske, mu je očedil in namazal kolo, in Suhač je zletel urno kakor lastovka proti Komricam -- kot snubač.

Kdo bi popisal občutke, ki so ga navdajali med potjo! Sto in stokrat si je ponavljal poluglasno besede, s katerimi je nameraval zasnuti vilo Rozamundo, vmes pa se je obližoval čuté že naprej goreče poljube, ki mu jih pritisne na deviška usta presrečna Rozamunda iz gole hvaležnosti kot pečat in signaturo večne ljubezni.

Tako je konečno došel na svoj cilj, kjer mu je bilo biti bridko bitko snubača. Elastično je zapustil svoj bicikelj in se napolnil z zavestjo, da v svoji „gala uniformi“ naredi na Rozamundo nepričakovan utis, v posebno sobo na svoj stari prostor.

Presenetilo ga je, ko mu nobeden do-

nekoliko talentov. Peneče valovje je odkrnilo kos obrežja; malo časa še in vse obrežje bodo pod vodo. O secesiji v Hohenwartovem klubu govorimo sicer na drugem mestu.

Pred viharjem razpravljala je zbornica -- seveda ob neznatnem zanimanju poslancev -- o številu novincev, koje je dovoliti za l. 1896. Ob tej priliki je posl. Scheucher obnovil svojo lanjsko resolucijo, s koje pozivlje vlado, naj pri družih vladah sproži misel, da se, v voženje militarizma, zasnuje mirovno sodišče pod predsedništvom papeža. Zahteval je tudi pravico, da se sinovi, potrebni pri gospodarstvu, premestijo iz stalne vojske v dopolnilno rezervno. Slednjič je govoril tudi o grdem postopanju z vojniki. Na to je odgovoril minister deželne brambe, da se v naši vojski postopa bolje z vojniki, negomarsikje drugod; minister obžaluje, da se od zunaj vpliva na vojake v zmislu upornosti, vsled česar se vojaki obračajo do časnikov in posilancev, mesto da bi se obračali do predpisane poti. Kontingent novincev se je odobril, resolucija Scheucherjeva pa odklonila.

Potem je prišlo na vrsto dunajsko vprašanje. Posl. Hauck, Doetz in tovariši so interpelovali radi razpuščenja občinskega zastopa dunajskega. Interpelantje trdijo, da se je z razpuščenjem, ne da bise vnovič predložil vspeh volitve, kršilo pravo krone; potem pa povprašujejo, kako hoče minister-ski predsednik dokazati svojo trditve, da novi občinski zastop ni bil sposoben za vodstvo poslov. -- Posl. Dipauli je stavil nujni predlog, da-li se je obžalovanja vredno sklicevanje na avtoriteto krone pri utemeljevanju zgolj upravnega čina zgodilo ob vednosti in soglasanju vlade in kako hoče vlada objavo namestnika niževavstrijskega spraviti v soglasje z ustavnimi zakoni? Posl. Pattai pa je predlagal nujno, da se razveljavi nezakonita odredba namestnikova ter da se dá primerno zadoščanje užaljenemu zakonu.

Ministerski predsednik grof Badeni je odgovoril, da nikakor ni kršil ustavnih pravic. Zabranjuje se odločno proti očitnanju, kakor da se hoče skrivati za krono. Potrjenje ali nepotrjenje je izključno pravica krone. Odgovornost pa prevzema on, minister. Glede vprašanja o potrditvi Luegra ni mogla vlada menjati svojih nazorov. Občinski svet je že obstal pravno, torej je bil namestnik opravičen razpustiti pravno obstoječi občinski svet.

Utemeljuje svoj predlog je rekel bar. Dipauli, da se je razburjenje razširilo na vse kraje domovine; za to pa govori kot tolmač velike večine prebivalstva. Nujnost njegovega predloga je opravičena porazburjenju duhov. Kar pa nas najbolj žali, je to, da se avtoriteta krone tira v strankarski boj. Ravno zato, ker je vlada odgovorna, se nikakor ne sme sklicevati na krono. Avtoriteta krone mora ostati nedotaknena. Istotako mora ostati nedotak-

mačih ni prišel naproti in ga tudi nikdo pozdravil ni, kakor sicer in čudil se je še bolj, ko mu je mesto ljubljene Rozamunde postregla nova, lična točajka.

Dolgo je premišljeval, kaj pomeni ta grozna sprememba, konečno pa se je le oju-nal in vprašal natakario po Rozamundi.

Poredno in urno mu je odvrnila točajka: „Gospodična Rozamunda so gori v sobi; danes so njihov ženin tukaj, in čez štiri tedne bo poroka!“

Kakor strela iz jasnega neba je zadela Suhača ta novica. S topimi očmi in odprtimi usti je neverjetno zrl nesrečno Hebo, ki je izustila te grozne besede in stala, roki oprte ob boke, uprav izzivalno pred njim; potem pa je rekla: „Mar ne verjamete! Res je, res!“ In zasukala se je na peti desne noge in odhitela iz sobe v kuhinjo.

(Konec prih.)

PODLISTEK.

Snubač na biciklju.

Spisal Janex Vrabec.

(Dalje.)

Vedno češče je zahajal sedaj Suhač v Komrice, in pri „Slonu“ ni prešla nobena nedelja in nobeden praznik brez Razborškega gosta. Spoznal pa je Suhač sam, da ga je zadela iz Rozamundinih oči amorjeva pušica, ki ga je ranila neozdravljivo na njegovem doslej še mozkem srcu.

Suhač se je močno spremenil, toda zakrival je to svojo spremembo z nenavadno spretnostjo in zatajeval je samega sebe. Ko se je pa neko nedeljo v večernem hladu, pri sentimentalnem luninem svitu sprehajal s svojo oboževano Rozamundo po slavnoznani Komriški aleji, tedaj so začela vreti v njem

njegova čutstva, in domov prišedši ni mogel zatisniti očesa.

Zlobni jeziki so trdili, da Suhač drugi dan ni bil za nobeno rabo. In res! vsak trenotek mu je zastalo pero, s katerim je praskal v veliki knjigi, in sanjavo so mu uha-jali pogledi preko obširnih, z mogočnimi številkami in obilnim peskom posutih listov ven iz zaduhlega komptoirja, ki je Suhaču utesnjeval njegove misli in vzdihne, ven v svobodno naravo, tja proti Komricam! Dobro, da ni bilo gospoda „g'šefta“ doma! Tako pa se je godilo Suhaču dan za dnevom, in ko so srčne muke prikipele do vrhunca, sklenil je z nenavadnim pogumom, ko je že ves teden preudarjal svojo usodo, v soboto da more biti temu konec.

In drugi dan v nedeljo se je opravičil in olikal, kakor vselej za domači ples. Učenec, kateremu je Suhač večkrat dal čutiti svojo

ljiva tudi naša uštava. V varstvo ustave želi govoriti, da zbornica pritrdi njegovemu predlogu.

Posl. Pattai, utemeljuje svoj predlog, je rekel, da volilna doba je dovršena še le tedaj, ko so se občinski svetniki konstituirali. V naredbi namestnika se je zalil pravni čut s tem, da se priporoča občinskemu svetu, naj voli družega župana. Namestnik nima pravice namigati, koga naj volijo. Nas ne treba učiti, kako treba spoštovati krono. Ali tudi tega ne dopustimo, da bi nam kdo zastavljal pot do krone.

Mladočeski posl. dr. Kaizl je menil, da bi bilo najbolje, da vlada pripozna, da so nje organi grešili. Vlado so zagovarjali poslanci Zaleski, Kop, grof Palfy, Suess in tudi ministra Gleispach in Ledebur sta po svoji najbolji vednosti opravičevala postopanje vlade.

Dr. Lueger je protestoval proti očitani častilakomnosti. Saj bi bil že davno lahko postal župan, ako bi se bil hotel združiti z onimi, ki so gospodovali. Volitev je vsprejel v drugič, ker se ni smel umakniti, ni kot kristijan, ni kot Avstrijec ni kot Nemec. Njegova stranka očita liberalcem le to, da so prepopustljivi nasproti Ogrom, kakor da bi bili v zbornici ogerskih hlapcev. Ker je pravosodni minister govoril o zvestobi do cesarja na obroke, pravi dr. Lueger, da je dolžnost vsakemu patrijotu opozarjati, ako bi kje lahko jela pojemat zvestoba. Govornik je rekel predsedništvu, da mirno dopušta, da ministri zalijo poslance. O najvišji volji se je govorilo v dekretu le s tem namenom, da bi ljudstvo naglivali zopet na liberalno stran, češ, saj je tudi Njegovo Velikanstvo proti antisemitom. One besede so se sploh razumevale tako: Kdor je za Luegra, ta je proti cesarju! Mi pa hočemo raztolmčiti ljudstvu: kdor je za Luegra, ni zoper cesarja, ampak le proti gospodstvu Židov in Žido-Madžarov v naši domovini.

Med govorom dra. Luegra je bilo burno odobravanje na obeh galerijah. Zlasti ob koncu govora je bil vrišč tak, da predsednik ni mogel govoriti. Po več minut je trajalo vsklikanje: „Živio Lueger!“, dokler ni predsednik dal izprazniti obe galeriji. Moški so mahali klobuki, ženske robci. Vse je bilo razsrjeno. Tudi po ulicah pred parlamentom kazal se je pravi entuzijazem za poslanca dra. Luegra. Sploh je vse gibanje toli silno, da si res ne moremo misliti, kako je hoče vlada udušiti. V zbornici so pač odklonili nujna predloga Pattaija in Dipaulija, ali v srca mase ne segajo sklepi sedanje državnozbornske večine.

Razprava proti dijakom v Zagrebu. Zadnji dan razprave je bil jako buren, ker je sodišče izključilo radi baje nepristojnega vedenja vse dijake od vse razprave. Po dotični prijavi predsednika vsklikali so dijaki med velikim ropotom: Prosimo s o d b e! Vrišč je bil neopisen, ko so dijaki zapuščali dvorano. Zagovorniki so se trudili, da dokažejo prepričevalno besedo: da sodišče nastopa nasilno po povelju, da niso hoteli hujskati proti nikomur in da niso hoteli žaliti nikogar, da sploh niso imeli nikakega slabega namena — ampak so hoteli enostavno protestovati proti madjarskemu nadvladju, neopravičenemu po pogodbi. Posebno pa so bili zagovorniki ogorčeni, da niso smeli govoriti niti o takih stvareh, koje razpravlja in na koje se opira obtožnica. Politike se niti dotekniti niso smeli, in vendar je bil ves dogodek zgolj posledica političkih odnošajev. Vse ni pomagalo nič: sodišče je izreklo nad vse pričakovanje ostro obsodbo. Obsojeni so bili: 1 na šest mesecev, 1 na pet, 7 na 4 mesece vsak, 27 na 3 mesece vsak, 13 na 2 meseca vsak, 4 so bili rešeni obtožbe.

Razsodba se je poglasila ob nenavzočnosti dijakov. Okolo sodnega poslopja bilo je namješčenih vse polno redarjev. V poslopje ni smel vstopiti nikdo, ako ni imel vstopnice. Vojaštvo je bilo konsignirano. Dasi je stroga obsodba napravila bolesten utis, vendar ni prišlo do nikakih demonstracij. Svoje menenje o nravi te senzacionalne pravde smo že povedali; bilo je politička tendenčna pravda — madjarska predrznost je hotela imeti svoje zadoščenje. Vladajoči zistem pa je doživel občuten in očiten moralen poraz.

Različne vesti.

Trgovcem z vinom! Iz sv. Petra v Šumi (Istra) nam pišejo: V naše selo prihaja vsako leto neki poznani slovenski gostilničar, da nakupi mnogo vina pri našem najhujšem narodnem nasprotniku. Prosimo Vas, da opozorite slovenske trgovce, da je naš prečastiti in vrli župnik pripravljen iti istim na roko, da dobe drugod povsem dobrega vina in kolikor hočejo. Čemu bi vendar polnili žepe našim zakletim sovražnikom?! Zakaj ne bi dajali svoj denar svojim ljudem, pri kojih jim je zagotovljena jednako dobra postrežba?! Zakaj bi se vendar enkrat ne organizovali tudi v kupčijem življenju?! Saj le po taki organizaciji uženemo najlože v kozji rog naše zatratelje. Tem žalostnejše pa je, da nimamo že davno take organizacije, koje je ista vendar toli lahko izvedljiva; kar igraje bi stvar lahko uredili. Tu ne treba nikakih žrtv, ampak le nekoliko dobre volje. V nobenem selu niso brez poštenega voditelja, duhovnika ali posvetnjaka; do teh-le naj se enostavno obračajo naši trgovci z vinom in ti-le jih bodo gotovo navajali do pravih virov. Trgovci! Prilika vam je prekrasna, da se svojimi posli hkratu, in ne na škodo istih, vršite lahko tudi — narodno delo!

Italijanci pomjanskim lahončičev. Iz Pomjana smo prejeli točen prepis neke uloge slavnih lahončičev v selu Manžanskem. Isti slove:

Prego Signori mio ttratto
ofiziere opur dottori
lagifazi una bela visitta
a Giuseppe Gugnaz
servizio no prometti
lavitta fiapa lacome
la madesima malattia
ela ttestta povera
sepurcisia un omo in zivil
o in servizio selattestta
non gioga non credo
cvela anima ci pol
girar permondo non credo
povero padre Gidiaspiase sai
ci pattisi senza bisogno
lagofatto 2 suplici
cole tlisttemanie
2 di Paugnano, 1 Capodistria
6 di Manzano ttesttemonie
Giuseppe Gugnaz lagafatto
le manav re
deso lasittrova in spptale
no prego altro ci parlar
col Giuseppe Gugnaz
lavadera comi siperdi
povero col parlar.

Kaj ne, to je „dolce favella“?! Ako se jim taka brozga meša po glavi, potem seveda ni čudo, da tudi naše slovenščine ne razumejo in da se jim tudi ista vidi tako zmešana.

Odložena porotna razprava. Kakor smo že javili, določena bila je za danes razprava proti g. Matku Mandiču, uredniku „Naše Sloge“, obtoženemu ščuvanja potom tiska. Ta razprava pa je bila odložena, ker je obtoženec branitelj, odvetnik dr. Gustav Gregorin zahteval, da se vrši ta razprava pred kojim drugim sodiščem.

Tiskovna razprava. Tržaško sodišče obsodilo je Gina Dompierija, dijaka na Graškem vseučilišču na 50 gl. globe zaradi objave one znane brošure, katero je zaplenilo tržaško državno pravdnistvo. Gina Dompierija branil je njegov oče, odvetnik in mestni svetovalec dr. Carlo Dompieri.

Izpred porotnega sodišča. Tu podajemo našim čitateljem v velikih potezah razpravo, ki se je vršila minolo soboto pred tržaškim porotnim sodiščem. Obtožena bila sta težkega telesnega poškodovanja 19letni mesarski pomočnik Henrik Tapazin in pa 42letni težak Ivan Pikjarič. Povod obtožbi dal je krvav dogodek, katerega nesrečna žrtev je bil letos 1. maja na večer 17letni težak Ivan Breziger. O tem dogodku smo že svoječasnno sporočili obširne, zatorej ponavljamo tu povsem na kratko nekoliko iz tega, kar govori o stvari obtožni spis. — Tapazinov oče, dasi oženjen, stanoval je več let skupno z Brezigerjevo materjo. Umevno je torej, da Tapazinova obitelj ni bila posebno prijazna Brezigerju, kot sinu nezakonske matere. Mladi Tapazin je to očital Brezigerju, kjer koli ga je videl. Na večer prvega majnika t. l. sestala sta se

Breziger in mladi Tapazin po naključju v Sv. tovi gostilni „Alla marina vecchia“ na Barriero. Beseda dala je besedo in staro sovražstvo vskipelo jo med mladeničema. Prisotni gostje pa so pomirili prepirajoča se mladeniča vsaj v toliko, da se nista spopadla v gostilni. Breziger v društvu svojih prijateljev šel je kmalu nato iz gostilne, toda, razjarjen kakor je bil, počakal je Tapazina na ulici za vogalom. Ko je le-ta došel po kratkem v družbi dveh svojih prijateljev iz gostilne, naskočil je Breziger na Tapazina. Prišel je pretep, toda že po nekolikih trenutkih zgrudil se je Breziger na tla, zaboden v srce. V Tapazinovi družbi bil je Ivan Pikjarič, kateri je tudi udrihal po Brezigerju, kolikor se je dalo. Ker sodišče ni bilo osvedočeno, kdo je pravo za pravo umrtil Brezigerja, tožilo je državno pravdnistvo Tapazina in Pikjariča zaradi teškega telesnega poškodovanja. Tekom razprave pa je vse kazalo na to, da je Pikjarič umoril Brezigerja, dasi je Pikjarič to izrečno tajil. Sodišče je zatorej pooblastilo porotnike, da se ne ozirajo le na stavljenja jim vprašanja gledé teškega telesnega poškodovanja, ampak da izrečejo svoje menenje tudi o ubojstvu, ako so prepričani, da je eden izmed obeh obtožencev umoril Brezigerja. In res so spoznali porotniki (9 glasov proti 3), da je Pikjarič kriv ubojstva, Tapazina pa so spoznali soglasno nekrivim. Sodišče je zatorej Tapazina rešilo obtožbe, Pikjariča pa je obsodilo na tri leta ječe. Pikjarič mora tudi povrniti Brezigerjevi materi pogrebne stroške v znesku 26 gl.

Razpravam, ki pridejo na vrsto v sedanjem zasedanju porotnega sodišča tržaškega dodali so še razpravo proti bivšemu pristavu državne železnice Ivanu Pessu, kateri pride dne 25. t. m. pred porotnike, obtožen poneverjenja uradnega denarja.

Včeraj vršila se je tajna razprava proti težaku Andreju Sagherju (Zagar), obtoženemu nesramnega zlodejstva proti naravi. Poročilo o tej razpravi priobčimo v večernem izdanju današnje številke.

Pevsko društvo „Nabrežina“ v Nabrežini bo imelo v nedeljo dné 24. t. m. ob 3. uri popoldne v društveni sobi svoj redni občni zbor. Dnevni red: 1.) Pozdrav predsednikov; 2.) poročilo tajnikovo; 3.) poročilo denarničarjevo; 4.) morebitni predlogi in navští; 5.) volitev novega odbora. — Člani tega društva vabljene so, da se mnogoštevilno udeležijo občnega zbora. — V svojem listu naglašali smo že mnogokrat važnost narodnih pevskih zborov v obče, posebno pa pevskih zborov v ožji naši domovini. Taki zbori vzbujajo z narodno pesmijo narodni ponos ter utrjujejo sloven. samozavest. V tem smislu je društvo „Nabrežina“ liki drugim narodnim pevskim društvom tržaške okolice pravi jez proti širjenju lahonskega duha. Zato želimo iz vsega srca, da bi se vrli zbor Nabrežinskih slavcev razcvital, pridobil si poleg sedanjih prijateljev še mnogo novih podpornikov in novih pevcev.

Nesreča. V petek dopoldne ob 11. uri sedela je Marija Sosič, soproga zidarja, stanujoča na Vrdeli, ulica Scoglio št. 464, s 5 svojimi otroci pri obedu. Žena ni opazila, da se je po obedu izmuznila iz sobe 2 in pol letna hčerka Josipina. Kake pol ure pozneje našla je sosedinja Marija Ipavic otroka, plavajočega v mali kádi. Prestrašena mati tekla je z otrokom na zdravniško postajo, kjer je zdravnik skušal otroka vzbuditi s primernimi sredstvi k življenju. Navsvetoval je potem materi, da odnese otroka v bolnišnico, toda mati vrnila se je z otrokom rajše proti domu, toda med potjo umrla ji je dete v naročju. Sodnijsko-zdravniška komisija, prišedša na lice mesta, dala je trupelce utopljenega otroka prepeljati v mrtvašnico pri sv. Justu.

Policijsko. Trgovec Gregor Podberg iz Postojne izročil je predvčeršnjem v Trstu nekemu možu, kojega je poznal le na videz, 5 gl. da kupi soli. Podbergov znanec Josip Bizjak, ki je bil slučajno prisoten, izročil je na to istemožu še 4 gl. z istim nalogom. „Nepoznani-doznani“ mož šel je s temi 9 gold. po sol menda naravnost v Galisio, kajti do danes ni še nazaj niti njega, ni soli in niti denarja. — Zaprla so 4 poulične kričache in 4 razgrajalce, kateri poslednji so razbijali po gostilnah. — 49 letnega brezposelnega dninarja

Antona Mraka iz Tolmina so zaprli, ker se je klatil po ulici Miramar.

„Slovanski Svet“ prinaša v svoji 44. številki z dné 15. t. m.: Antisemit in duvalizem. — Iz državnozbornskih govorov. — Vrednostni papirji v posojilnicah. — O jugoslovanski neslogi. — Cviet na grob prof. Josipa Muršeca (Pesem). — Črnaeozij njeem. (Srbska pesem Mila Jovovića). — Dopis s Dolenskega. — Ruske drobtinice. — Razgled po slovanskem svetu. — Književnost.

Koledar. Danes (19.): Elizabeta, kraljica; Poncijan, papež, muč. — Jutri (20.): Feliks Val., spozn.; Edmund, kralj. — Solnce izide ob 7. uri 9 min., zatoni ob 4. uri 21 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 12.5 stop., ob 2. pop. 21.5 stop. C.

Loterijske številke, izrebane dne 13. t. m.

Dunaj	9, 52, 88, 75, 16.
Gradec	58, 74, 28, 7, 54.
Inomost	26, 79, 21, 63, 40.
Temešvar	46, 56, 71, 13, 80.

Najnovejša vesti.

Carigrad 18. Število žrtv v Sivasu znaša 600. Tudi v mestu Karpuz so se dogodila nasilstva in je bilo baje umorjenih 700 ljudi. Misijonski zavod ameriški so zapalili, misijonarji so se rešili. Grozno so puštošili Kurdi v Derzinu in Alaškendu.

Carigrad 18. Vsa poslaništva so sklenila, da pozovejo vsako v Carigrad še po jedno štacijsko ladjo.

Sredec 17. Princeza Marija Lujiza je povila sina. Veliko navdušenje. Novorojenec je dobil ime Ciril Preslavski. — Grofinja Hartenau je dospela tusem, da na dan smrti nje pokojnega soproga, bivšega kneza bolgarskega, pomoli na njega grobu.

Trgovinske brojavke.
Budimpešta. Pénica za jesen — — — — —
Pénica za spomlad 1896 6.96 do 7.97. Oves za jesen — — — — — Ri za spomlad 6.35 6.36 Korus za oktober — — — — — maj-juni 1896 4.57—4.58
Pénica nova od 78 kil. f. 6.75—6.85 od 79 kil. f. 6.80—6.90, od 80 kil. f. 6.85—7.— od 81 kil. f. 6.95—7.05, od 82 kil. f. 7.05—7.10, — od 83 kil. f. 7.15—7.25, prosa 6.10—6.15 rišna 6.—6.20
Ponudbe smerne, povpraševanje dobro Prodaja 30000 m. st. Trg stalen. Vreme: lepo.
Praga. Nezalirani sladkor f. 13.35 za december 18.40. brez carine, stalno.
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev precej f. 30.75. Con cassé 32.— 32.25 Četvorni 33.— 33.50. V glavah (sodih) 32.50—33. jako stalno
Havre. Kava Santos good average november 90.95 za mare 87.—
Hamburg. Santos good average za december 73.50 za mare 71.— maj 69.75

Dunajska borza 18. novembra 1895			
	danes	predvčeraj	
Državni dolg v papirju	99.35	99.15	
„v srebru	99.75	99.40	
Avstrijska renta v slatu	120.40	120.55	
„v kronah	100.60	100.45	
Kreditne akcije	87.—	87.—	
London 10 Let.	120.70	120.75	
Napoleonci	9.59	9.61	
20 mark	11.77	11.79	
100 italj. lir	44.75	44.70	

Spretnega pisarja

sprejme s 1. decembrom 1895
advokat dr. M. Pretner v Trstu.
STENOGRAFI IMAJO PREDNOST.

Josip Pizzarello

mekanik
izvršuje vsakoravno popravo živalnih strojev in dvokoles. Prodaja nove in rabljene živalne stroje in dvokolesa.
Via Madonna del mare šte. 4, uhod via Fontanone, vátro 2.h. 1

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST
via Caserma št. 16 uhod piazza della Caserma.
(nasproti veliki vojarni),
prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angloska
kolesa (bicyklo)
Zastopstvo koles „Raleigh“ iz tovarne „Raleigh Cycle Co. Ltd. Nottingham Anglosko“ in koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt.
Kolesa „Raleigh“ in Adler so svetovno znana, poslednja rabijo se v nemški vojski.
Kolnsa pošilja se na deželo in na vse kraje brez vseh stroškov.
Sprejemase popravila vsakovrstnih novih in starih koles in živalnih strojev.
V zalogi nahajajo se vsakovrstna orodja in priprave za kolesa.
Zahtevajte naj se ceniki!

Dobro znana žganjarija

v ulici Arcata št. 2 javlja slavnemu občinstvu, da toči tudi
izvrstna vina
(marsala, cipro, vermuth itd) po nizkih cenah.
Prodaja se tudi časopis „Edinost“